

Ο.Λ.Μ.Ε.

Ερμού & Κορνάρου 2
ΤΗΛ: 210 32 30 073 - 32 21 255
FAX: 210 33 11 338
www.olme.gr

e-mail: olme@otenet.gr

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2016

Α.Π.:54

ΠΡΟΣ:

*Πρόεδρο της
Επιτροπής Μορφωτικών
Υποθέσεων της Βουλής
κ. Κώνσταντίνο Γαβρόγλου*

Θέμα: “Η θέση του ΔΣ της ΟΛΜΕ επί του πορίσματος της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής”

Κύριε Πρόεδρε,

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ ανταποκρίθηκε στην πρόσκλησή σας και στα πλαίσια του θεσμοθετημένου ρόλου του, σας κατέθεσε πλήρη και εμπειριστατωμένη τοποθέτηση για τα ζητήματα που ταλανίζουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και τις θέσεις της Ομοσπονδίας μας.

Με αφορμή την ολοκλήρωση των εργασιών της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων θα θέλαμε να καταθέσουμε τις επιστημονικές μας σε σχέση με το πόρισμα της Επιτροπής σας.

Α. Γενική Θεώρηση

Είναι γεγονός ότι κάθε προσπάθεια που γίνεται για την αποτύπωση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας, των χρονιζόντων προβλημάτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και την υποβολή προτάσεων προς άρση των προβλημάτων αυτών είναι σαφέστατα μία θετική ενέργεια.

Οφείλουμε όμως να μην λησμονούμε τη διαμορφωμένη πολιτική και οικονομική κατάσταση της χώρας μας.

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση ασφυκτιά κάτω από το βάρος των συνεχιζόμενων μνημονιακών πολιτικών λιτότητας και περικοπών των δημόσιων κοινωνικών αγαθών. Οι αλλαγές που δρομολογούνται στην εκπαίδευση ενσωματώνουν παράλληλα τις μνημονιακές δεσμεύσεις της κυβέρνησης, αφήνοντας μικρά περιθώρια θετικών αλλαγών που έχουν όμως αποσπασματικό χαρακτήρα. Με ελλειμματικούς προϋπολογισμούς για την Παιδεία και μνημονιακές δεσμεύσεις δεν μπορεί να υπάρξει ολοκληρωμένη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που να ανταποκρίνεται στις κατευθύνσεις και τις θέσεις της ΟΛΜΕ.

Θεωρούμε ότι επιβάλλεται η άμεση απεμπλοκή της εκπαίδευσης από τις μνημονιακές λογικές. Η επένδυση στην εκπαίδευση είναι επένδυση στη νέα γενιά και στο μέλλον της πατρίδας μας και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζετε **Πιστεύουμε ότι η ανωτέρω επισήμανση θα πρέπει να υιοθετηθεί από την Επιτροπή σας.**

Το συνδικαλιστικό εκπαιδευτικό κίνημα στο επόμενο διάστημα, επιβάλλεται να κλιμακώσει τη δράση του για την ανατροπή των πολιτικών λιτότητας. Σε αυτά τα πλαίσια, θα υψώσει αναχώματα με τους αγώνες του, για να μη νομοθετηθούν και υλοποιηθούν αντεκπαιδευτικές ρυθμίσεις, ταυτόχρονα όμως δεν μπορεί παρά να στηρίξει θετικά σημεία των όποιων αλλαγών, πιέζοντας στην κατεύθυνση της άμεσης εφαρμογής τους. Είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι σε αιφνιδιαστικές τακτικές, και ζητάμε ουσιαστικό-δημοκρατικό διάλογο για όλα τα ζητήματα που αφορούν τη Β/βάθμια εκπαίδευση. Θεωρούμε αυτονόητο ότι παραμένει ο βασικός μας στόχος το ποσοστό χρηματοδότησης της Παιδείας κατά προτεραιότητα να φτάσει στο 5% του προϋπολογισμού.

Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στη δημόσια εκπαίδευση, σας έχει δημοσιοποιηθεί με το υπόμνημα της Ομοσπονδίας.

Β. Επισημάνσεις επί του πορίσματος

Αυτονομία σχολικής μονάδας

Πάγια θέση της ΟΛΜΕ είναι η ενεργός συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην παιδαγωγική διαδικασία, οι οποίοι οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις ιδιαιτερότητες της τοπικής κοινωνίας, του μαθητικού πληθυσμού και τις δυνατότητες αποτελεσματικότερης παρέμβασης με στόχο τα καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η διοικητική και οικονομική αυτονομία των σχολείων σε σύνδεση με την τοπική αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού δεν μας βρίσκει σύμφωνους, γιατί τόσο η διεθνής όσο και η ευρωπαϊκή εμπειρία, έχει αποδείξει ότι όσο στενότερη γίνεται η σύνδεση και η εξάρτηση των σχολικών μονάδων από την αυτοδιοίκηση, τα σχολεία κατηγοριοποιούνται και οι κοινωνικές – οικονομικές και πολιτισμικές ανισότητες εντείνονται.

Είμαστε αντίθετοι στην οικονομική εξάρτηση των σχολείων από την τοπική-περιφερειακή αυτοδιοίκηση καθώς και από τοπικούς παράγοντες. Η θέση μας είναι ότι η εκπαίδευση είναι μορφωτικό δικαίωμα όλων των κατοίκων της χώρας και αποτελεί Συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας. Θεωρούμε ότι είναι ένας έμμεσος τρόπος απόσυρσης του κράτους από την υποχρέωσή του να διασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους για την ομαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων και ανοίγει το δρόμο στους χορηγούς, που θα επηρεάζουν τη νέα γενιά ως προς τις αντιλήψεις, τη στάση ζωής και τα πρότυπα.

Σχετικά με το ζήτημα της εκπαιδευτικής αυτονομίας πιστεύουμε ότι σε όλα τα σχολεία θα πρέπει να υπάρχει το ίδιο αναλυτικό πρόγραμμα. Θεωρούμε επικίνδυνο να γίνει προσαρμογή των εκπαιδευτικών στόχων σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών και αυτή η προσαρμογή να οδηγήσει στην ύπαρξη διαφορετικών αναλυτικών προγραμμάτων. Εάν αυτό συμβεί, η κατηγοριοποίηση των σχολείων θα είναι γεγονός αναμφισβήτητο. Είναι δεδομένο βέβαια ότι επιβάλλεται μια ιδιαίτερη παιδαγωγική και εκπαιδευτική μέριμνα για τις υποβαθμισμένες περιοχές της χώρας μας, στις οποίες λόγω της προαναφερόμενης υποβάθμισης υπάρχει και μαθησιακή υστέρηση. Στις περιοχές αυτές επιβάλλεται να υπάρχουν ενισχυτικές δομές εκπαίδευσης (πρόσθετη

διδασκική στήριξη, ενισχυτική διδασκαλία, κ.λπ.). Είναι αυτονόητο ότι οι εκπαιδευτικοί στα πλαίσια των καθηκόντων τους προσαρμόζουν τους εκπαιδευτικούς τους στόχους ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών. Επ' ουδενί όμως δεν πρέπει να μπορούμε στη λογική διαφορετικών αναλυτικών προγραμμάτων με βάση τις δυνατότητες του μέσου όρου των μαθητών.

Για αυτό το λόγο, χρειάζεται να καθιερωθεί η δυνατότητα του εκπαιδευτικού να μπορεί να επιλέγει -με κατοχύρωση της παιδαγωγικής του ελευθερίας- τις μορφές και τους τρόπους διδασκαλίας που θα ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες και τις συνθήκες της τάξης του, με γνώμονα πάντα το όφελος των μαθητών.

Αξιολόγηση – Σύλλογος Καθηγητών

Θεωρούμε ότι είναι σε θετική κατεύθυνση η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του συλλόγου των Διδασκόντων κυρίαρχου οργάνου διοίκησης του σχολείου. Βασική προϋπόθεση η κατάργηση των αυταρχικών αντiekπαιδευτικών μέτρων του καθηκοντολογίου – ΦΕΚ1340/16-10-2002.

Θεωρούμε ότι άμεσα πρέπει να καταργηθεί το προηγούμενο νομικό πλαίσιο της αξιολόγησης – χειραγώγησης. Το νέο πλαίσιο ανατροφοδότησης της σχολικής λειτουργίας δεν αρκεί μόνο να μην έχει ελεγκτικό – τιμωρητικό χαρακτήρα. Πρέπει να αποσυνδέεται απόλυτα από την μνημονιακής κατεύθυνσης αξιολόγηση στο υπόλοιπο δημόσιο, να μην οδηγεί σε κατηγοριοποίηση σχολείων ή εκπαιδευτικών (κίνητρα – μπόνους ή πιστοποίηση επάρκειας για τους νεοδιοριζόμενους). Δεν πρέπει επίσης να έχει οποιαδήποτε σύνδεση με μισθό, βαθμό ή επίδοση μαθητών.

Διορισμοί - Εκπαίδευση – μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ έχει άμεσο βασικό στόχο την κάλυψη όλων των πραγματικών κενών με μαζικούς διορισμούς. Οι πραγματικές ανάγκες του αριθμού των διορισμών θα πρέπει να προκύπτουν μετά την ικανοποίηση των βασικών αιτημάτων του κλάδου (αριθμός μαθητών στο τμήμα, επαναφορά ωραρίου στα επίπεδα του 2013) και ο προσδιορισμός τους να γίνεται μέσα από τη λειτουργία των Υπηρεσιακών Συμβουλίων και των σχολείων, χωρίς επιπλέον καταργήσεις ή συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων.

Η ΟΛΜΕ θα επιμένει για το άμεσο μέλλον ώστε η πρόταση για το διορισμό των εκπαιδευτικών να παίρνει υπόψη της την προϋπηρεσία των αναπληρωτών ως βασικό κριτήριο.

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ θεωρεί ότι το αποφασιστικό προσόν για την άσκηση του εκπαιδευτικού λειτουργήματος είναι ο τίτλος σπουδών από ΑΕΙ ή ΤΕΙ. Θεωρούμε ότι τα τμήματα που προετοιμάζουν τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς οφείλουν να έχουν λάβει τη σχετική πρόνοια και εκτός από την απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων στην ειδικότητα επιβάλλεται να έχουν δώσει στους φοιτητές τους και τις απαραίτητες γνώσεις παιδαγωγικής και διδασκικής του αντικειμένου. Είμαστε αντίθετοι **στο πιστοποιητικό παιδαγωγικής και διδασκικής επάρκειας, είτε αυτό δίνεται στα πλαίσια ενός 5^{ου} έτους στα Πανεπιστήμια είτε αυτό χορηγείται με άλλη διαδικασία.** Για τους φοιτητές που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στα Πανεπιστήμια η λύση της παιδαγωγικής και διδασκικής επάρκειας μπορεί να επιτευχθεί με τη δραστική αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των τμημάτων που χαρακτηρίζονται ως «καθηγητικά».

Είμαστε αντίθετοι στο να αποτελεί προϋπόθεση διορισμού η κτήση Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής Επάρκειας, γιατί η εφαρμογή της σχετικής διάταξης του Νόμου θα αποκλείσει χιλιάδες εκπαιδευτικούς που δεν έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν τα σχετικά προγράμματα –εφόσον υλοποιηθούν- για λόγους βιοπορισμού των ιδίων και της οικογένειάς τους.

Επίσης θεωρούμε άδικο να κρίνονται συλλήβδην όλοι οι εκπαιδευτικοί ως ανεπαρκείς στα παιδαγωγικά και στη διδακτική και να μην λαμβάνονται καθόλου υπόψη η μακροχρόνια υπηρεσία τους ως αναπληρωτές καθώς και το πρόγραμμα σπουδών του ΑΕΙ που φοίτησαν.

Η ΟΛΜΕ θεωρεί ότι το ζήτημα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερος σοβαρό. Παραμένουμε στη βασική μας θέση για ετήσια επιμόρφωση με ευθύνη των ΑΕΙ. Θεωρούμε ότι με την αξιοποίηση των όποιων εθνικών και κοινοτικών πόρων μπορούμε να πετύχουμε την παιδαγωγική και διδακτική επιμόρφωση των νεοδιόριστων στα πλαίσια της πρότασης που αναφέραμε ανωτέρω.

Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ θεωρεί ότι το ζήτημα της διοίκησης της εκπαίδευσης δεν έχει αντιμετωπιστεί με την πρέπουσα σοβαρότητα επί δεκαετίες. Επισημαίνουμε την ιδιομορφία της εκπαίδευσης και του εκπαιδευτικού έργου και θεωρούμε δεδομένο ότι τα στελέχη της εκπαίδευσης οφείλουν ανά πάσα στιγμή να αντιλαμβάνονται αυτή την ιδιαιτερότητα και να κινούνται αναλόγως.

Επί του πορίσματος επισημαίνουμε τα εξής:

α. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν εξειδικευμένα προγράμματα επιμόρφωσης που να αφορούν τον τομέα της διοίκησης. Το μόνο πρόγραμμα που υπήρχε επί σειρά ετών ήταν ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Ανοικτού Πανεπιστημίου που αφορούσε την οργάνωση και τη διοίκηση της εκπαίδευσης. Η επιλογή όμως των ενδιαφερομένων μέχρι πρότινος γινόταν με κλήρωση, σύστημα μεν αδιάβλητο αλλά όχι αξιοκρατικό.

β. Η όποια αναγκαία διοικητική επιμόρφωση των εν ενεργεία Διευθυντών ΔΕ και Διευθυντών σχολικών μονάδων, δεν πρέπει να αποτελεί κριτήριο (μόρια) για τη μελλοντική επιλογή τους Σύμφωνα με τα ισχύοντα δεν υπάρχει πάγια ιεραρχία στην εκπαίδευση. Πιστεύουμε ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν θέση στη διοίκηση εφόσον το επιθυμούν.

γ. Επιβάλλεται να υπάρχει μεγάλος αριθμός προγραμμάτων επιμόρφωσης στη διοίκηση έτσι ώστε να ικανοποιείται ικανός αριθμός συναδέλφων που θέλει να επιμορφωθεί στο σχετικό τομέα. Πρώτη μας προτεραιότητα είναι τα προγράμματα αυτά να υλοποιηθούν από τα ΑΕΙ, τα ΤΕΙ ή από τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης της χώρας μας.

Αναβάθμιση διδακτικών αντικειμένων

Θεωρούμε δεδομένο ότι επιβάλλεται η αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε σωρεία αντικειμένων και δραστηριοτήτων. Θεωρούμε θετικό το να έχει τη δυνατότητα ο μαθητής να παίρνει Πιστοποιητικό Επάρκειας σε μία ξένη γλώσσα και στην ικανότητα χρήσης υπολογιστών εντός του σχολείου (Γυμνάσιο). Επισημαίνουμε όμως ότι επιβάλλεται δραστική αναμόρφωση των προγραμμάτων για να επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος στόχος. Είναι φύσει αδύνατον με τα σχολικά εγχειρίδια που υπάρχουν, το επίπεδο μάθησης που έχει επιλεγεί και τις ώρες διδασκαλίας που

έχουν αποφασιστεί να μπορέσει ένας μαθητής να πάρει πιστοποιητικό επάρκειας ξένης γλώσσας επιπέδου B2. Αντίστοιχες προσαρμογές πρέπει να γίνουν και στο μάθημα της Πληροφορικής.

Επίσης εκτιμούμε ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε άλλες σχολικές δραστηριότητες, όπως η Περιβαλλοντική Αγωγή, τα Προγράμματα Υγείας, ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός κ.ά. Όμως εδώ επισημαίνουμε τις μεγάλες ελλείψεις που υπάρχουν στα Περιβαλλοντικά Κέντρα, ενώ υπάρχουν και Περιβαλλοντικά Κέντρα που δεν λειτουργούν. Επιβάλλεται η στελέχωση όλων αυτών των δομών με το απαραίτητο εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό έτσι ώστε να έχουμε πραγματική εφαρμογή των προγραμμάτων και όχι σχεδιασμό επί χάρτου.

Τύποι σχολείων

Πιστεύουμε ότι επιβάλλεται η ενίσχυση του Δημόσιου σχολείου. Το ΔΣ της ΟΛΜΕ πιστεύει ότι πρέπει να υπάρχει η 12χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά της χώρας. Πιστεύουμε ότι κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης αυτής η γνώση επιβάλλεται να είναι γενικού περιεχομένου και είμαστε αντίθετοι στην πρόωρη εξειδίκευση.

Πιστεύουμε στην αναβάθμιση του Γυμνασίου και του Λυκείου. Ιδιαίτερα για το Λύκειο θεωρούμε ότι δεν μπορεί να λειτουργεί με τη λογική ενός εξεταστικού κέντρου. Είμαστε αντίθετοι στην επιλεκτική γνώση και στην διάκριση των μαθημάτων σε πρωτεύοντα και δευτερεύοντα. Επίσης είμαστε αντίθετοι και δεν πιστεύουμε ότι θα προσφέρει κάτι διαφορετικό η θεσμοθέτηση 4ετούς Γυμνασίου και 2ετούς Λυκείου. Ιδιαίτερα προβλήματα συν τοις άλλοις με αυτό το σχέδιο θα παρουσιαστούν στην Επαγγελματική εκπαίδευση, όπου είναι φύσει αδύνατο να έχουμε ολοκληρωμένη τεχνική εκπαίδευση των μαθητών εντός των 2 ετών.

Πειραματικά Σχολεία

Τα Πειραματικά Σχολεία στόχο έχουν να εφαρμόζουν καινοτόμα προγράμματα διδασκαλίας και να διαπιστώνουν ελλείψεις και παραλείψεις των νέων σχολικών εγχειριδίων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου επιβάλλεται το δείγμα μαθητών να είναι τυχαίο. Τα Πειραματικά Σχολεία πρέπει να καλύπτουν περιοχές με διαφορετικά κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά. Επιβάλλεται περιοδικά να εναλλάσσονται και να μην είναι εσαεί χαρακτηρισμένα κάποια σχολεία ως Πειραματικά, με ταυτόχρονη κυκλική εναλλαγή των εκπαιδευτικών και ανάπτυξη πειραματικών ΓΕΛ και ΕΠΑΛ και σε απομακρυσμένες περιοχές.

Τα Πειραματικά Σχολεία πρέπει να είναι συνδεδεμένα με αντίστοιχα ΑΕΙ που παρακολουθούν και αξιολογούν μαζί με το Σύλλογο Διδασκόντων το βαθμό επιτυχίας των καινοτόμων δράσεων, προτού αυτές εισαχθούν γενικευμένα στη Δ.Ε.

Ειδική Αγωγή

Για το ζήτημα της Ειδικής Αγωγής επισημαίνουμε ότι επιβάλλεται άμεσα μία δραστική παρέμβαση δεδομένου ότι υπάρχουν τραγικές ελλείψεις εκπαιδευτικών, ανύπαρκτα ή παρωχημένα αναλυτικά προγράμματα και ανεπαρκέστατη κτιριακή υποδομή. Εκατοντάδες παιδιά που χρήζουν Ειδικής Αγωγής αδυνατούν να την έχουν λόγω της απαράδεκτης αυτής κατάστασης.

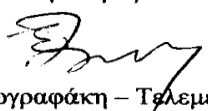
Κύριε Πρόεδρε,

Με δεδομένη την ανησυχία μας μετά και από τις πρόσφατες εξελίξεις (εργασιακή ανασφάλεια, κίνδυνος της παραπέρα ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων των εκπαιδευτικών), οι επιμέρους θετικές προτάσεις της Επιτροπής σας, οι οποίες έχουν διατυπωθεί σε καθαρά θεωρητικό επίπεδο μας καθιστούν επιφυλακτικούς σε ό,τι αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα συγκεκριμενοποιηθούν και θα υλοποιηθούν, αν δεν προηγηθεί ουσιαστικός διάλογος του Υπουργείου Παιδείας με την ΟΛΜΕ.

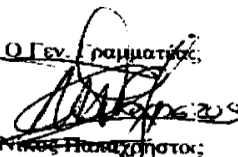
Τέτοιες προτάσεις προς θετική κατεύθυνση, εκτιμούμε μεταξύ άλλων ότι είναι:

Η αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων και η έγκαιρη λειτουργία αντισταθμιστικών μέτρων στήριξης των μαθητών, η επέκταση του θεσμού των πειραματικών και σε μη προνομιούχες περιοχές, οι προτάσεις για την ειδική αγωγή, την αγωγή υγείας, τη διαπολιτισμική και τη μειονοτική εκπαίδευση, η εισαγωγή οπτικοακουστικής εκπαίδευσης και η ενίσχυση μαθημάτων που αφορούν την Τέχνη και τη δημιουργικότητα, το ανοιχτό σχολείο στην κοινωνία. Υπάρχουν επίσης προτάσεις όπως η πιστοποίηση της γλωσσομάθειας από το σχολείο και τα δωρεάν ξενόγλωσσα βιβλία, ή η πιστοποίηση ΗΥ δεξιοτήτων, που υπό κατάλληλες προϋποθέσεις θα ελαφρύνουν το βαρύ κόστος των φροντιστηρίων που πληρώνει η ελληνική οικογένεια.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι με το παρόν υπόμνημα θα συμβάλλουμε θετικά στους προβληματισμούς της Επιτροπής σας και ευελπιστούμε για την υιοθέτηση των παρατηρήσεών μας.

Η Πρόεδρος

Ελένη Ζωγραφάκη – Τελεμέ

Ο Γεν. Γραμματέας

Νίκος Παναγιώτης